

pristopna tisti „mladini“, ki so zanjo namenjeni načelno mladinski spisi! Pristopna je le zrelem, v normalnih razmerah torej kolikor toliko doraslim ljudem. — Pričujejoče Magjerove pesmi so prav odvažnega značaja, posvečene vzvišenim idejam (domovini, pravici, vernosti), včasih v obliki ode. — Zdi se mi pa, da se pesniku najbolj posreči nežni ton; pesmi tega značaja (n. pr. „Jesen“, „Ženi“, „U oči ti gledam“) so najboljše v zbirki. Na tem polju si g. Magjer more še steči zaslug in slave; ne sme pa nežnih motivov metamorfozovati v grandioznost, kakor je to storil v pesmi „Vrba“; tak razkol se čuti neprijetno. — Precej pesmi je prigodnic; vendar so oblečene v dokaj splošno opremo.

Zbirka pesmi zasluži torej svoje resno uvaževanje; čisto nepotrebna je le polemična uvodna „pesem“ „Mojim klevetnikom“. — Knjigi je še pridejan prozaičen predgovor, ki razpravlja zlasti o važnem (?) vprašanju, naj li delajo pisatelji reklamo zase in za svoja dela in, ali je umestno, da vlagajo v svoja dela tudi svojo — sliko. — Vprašnji bo pač vsak rešil po svojem ukusu; eno pa je jasno: neprijetno je, da se rešujeta v predgovoru pesniške zbirke. *Dr. Jos. Tominšek.*

Rasad. Štivo za mladež. (Pripovijesti i pjesme.) Izdao i uredio Rudolfo Franjin Magjer. (Knjižnica za mladež. Knjiga I.) — Cena 90 h.

Mladina potrebuje knjig, kakor je ta: preveč debela ne sme biti, menjavati se morajo lahne povestice, mile pesmice priproste vsebine pa zvenečega ritma in nežnih čutov; nasproti njim gladke pripovedne pesmi in — sila važno! — kjerkoli je mogoče, primérne slike resnega in šaljivega značaja: taka mešana hrana v prikupljivi obliki prija mladini, in taka je pričujoča prva knjiga „Knjižnice za mladež“, ki jo je postavil v svet sila marljivi mladinski pisatelj R. F. Magjer. Zbral je okrog sebe različne mladinske pisatelje, pišoče v verzih in prozi (ti so: L. Varga, I. Šebečić, I. Grohovac, Rudolf baron Maldini Wildenhainski, Š. Lovašen), največ pa je prispeval sam. — Hvalevrednemu podjetju je želeti mnogo uspeha.

Dr. Jos. Tominšek.

Balkanska književnost v nemščini. Aus dem Balkanwinkel. Erzählungen aus dem griechischen, rumänischen und südslavischen Volksleben. — Leipzig 1908. — Cena? — Dr. Karel Dieterich je v tej knjižici prav srečno zbral devet kratkih povestic iz „balkanskega kota“. Dve sta grški, tri rumunske, štiri pa jugoslovanske, t. j. ena bolgarska in tri srbsko-hrvaške. Jako čedna je črtica „Um nichts“, katero je napisal Glišić. Prevod je menda oskrbel dr. Dieterich sam. Stud. phil. A. Dorić je prestavil iz Vazova „Der alte Jotzo schaut aus“ in pa „Heilig ist die Rache“, katero je napisal Dalmatinec Sima Matavulj. Lazarevićevo črtico „Das Volk wirde vergolden“ je preložil O. Franz v Belgradu, ki je sploh pri vsej stvari pomagal Dieterichu. Ravno tako ga je podpiral pri izbiranju tudi g. prof. Murko. — Prireditelj te zbirke je hotel nemškó občinstvo nekoliko bliže seznaniti z balkanskimi narodi in njih umetnostjo, kajti niti inteligenca nemška nima o Balkanu jasnih pojmov; „das Wort „Balkan“ hat bei den gebildeten Deutschen oft einen gewissen üblen Beigeschmack“, beremo takoj v začetku predgovora. Vse slovanske povestice so vzete iz nižjih slojev, iz naroda. Morda izide še drugi zvezek, ki bo obsegal povesti iz srednjih krogov — seveda če se bo ta razpečal — „ein zweites Bändchen, das den typischen Gestalten des vorliegenden eine Reihe mehr individueller gegenüberstellen soll, dem bäuerlichen Leben das bürgerliche“. — Dr. Dieterich je šel z dvojnimi namenoma na delo. Prvič je hotel svoje rojake seznaniti z duševnim in kulturnim življenjem balkanskih rodov, drugič pa je hotel pokazati nemškemu občinstvu, kakšna in kolika je njih umetna moderna literatura.

Razen tega so izšli spisi Srba Lazarevića v „Universal-Bibl.“ (Nr. 4470) in pripravljajo se novele Vazova, ki izidejo ravno tam. Sicer gre počasi, a vendar gre.

Čas bi bilo, da bi tudi kak slovenski pisatelj prišel v nemški obliki pred širšo javnost naših sicer neprijaznih sosedov. *Janko Bratina.*

Českoslovinský slovník. Sepsal Ant. Zavadil. V Praze. Nákladem I. Otty. Cena 2 K 80 h. — Ta ročni slovarček je skrbno sestavljen in bode jako ustrezal svojemu namenu. Priporočamo ga vsem tistim, ki hočejo s čitanjem, torej na praktičen način izpopolniti svoje znanje v češčini, ker jim bo izvestno dobro služil.

Konstantinov Aleko: Baj Ganju (nemški prevod). Prof. Weigand v Lipskem, ki je izdal pred letom bolgarsko slovnico (Bulgarische Grammatik von G. Weigand, Leipzig bei Joh. Amb. Barth. M. 4:50), je objavil pred kratkim znano satirično povest bolgarskega pisatelja Konstantinova: „Baj Ganju“. Knjižica obsega tri dele: 1. bolgarski tekst z naglasom, 2. nemški prevod, 3. opazke in pojasnila. — Baj Ganju — stric Ganju bi rekli pri nas — je tipičen malomeščan bolgarski. Pol kultiviran in civiliziran, pol še po starem. Včasih nosi celo frak — pravi tudi „pardon“ itd., a „понятно за чистомá“ ni še ravno posebno razvito pri Baju Ganju. Vsa pripoved je takozvana „Rahmenerzählung“. Vsakdo izmed zbrane družbe ve nekaj povedati o Ganju, vsak ga je že videl kje med svetom. Ganju je bil že na Dunaju, v Draždanih, na razstavi v Pragi itd. Tam je obiskal tudi historika Jirečka, kjer je bil povabljen na obed. — Iz vsega dela zveni klic pisateljev: taki ste, someščani; smešni pred svetom in domišljujete si bogve kaj. — Kdor se zanima za bolgarsko literaturo, temu bodi knjižica toplo priporočena. Satirično-šaljivo pripovedovanje, snov in oblika, vse je zanimivo. Poleg tega si vsak s prevodom lahko pomaga pri čitanju bolgarskega teksta. Knjiga stane 3 M. *Janko Bratina.*

Slovensko gledišče. A. Drama. Letošnja glediška sezona se je pričela kakor običajno dne 1. oktobra in sicer z uprizoritvijo slovanskega dela. Igrali so ta večer prvič na našem odru „Gospo majorko“, igrokaz v petih dejanjih, ruski spisal Ippolit Vasiljevič Spažinskij, preložil Fr. Gestrin. „Gospa majorka“ spominja tuintam na moderne igre, dasi je bila spisana, ko o modernizmu še niti govora ni bilo. Pristna ruska govorica nam udarja v tej igri na uho in večinoma se nam tudi pristno življenje slika v njej. Fenja, glavna junakinja, je pač malo nenavadna ženska, a do so ženske te vrste na svetu, nam svedoči dejstvo, da jih srečujemo v literaturah vseh narodov. Prav jasen nam njen značaj seveda ni. Ljubi li Grigonja istinito ali bi se tudi ž njim rada samo igrala, tega ne doznamo. Taka, kakor smo jo videli, je koketa brez srca, ženska, v kateri prevladuje gizdavost vse druge lastnosti. — Igralo se je vobče dobro. Zlasti se je odlikovala gospa Borštnikova kot Fenja, dasi se nam zdi, da ni bila povsod na enaki višini. Prav mogoče je, da je tudi njena igra nekoliko kriva, da si o Fenji nismo mogli ustvariti popolnoma jasne podobe.